

ECHOGRAFIE IN MAMMOSCREENING?

Update juli 2022

Een ideaal screeningsonderzoek moet aan een aantal belangrijke voorwaarden voldoen: het moet zo veel mogelijk afwijkingen vroegtijdig kunnen vinden (hoge gevoeligheid), daarbij zo weinig mogelijk vals alarm veroorzaken (hoge specificiteit). Mammografie heeft een goede gevoeligheid om borstkanker op te sporen, en heeft ook een goede specificiteit (er worden niet teveel vrouwen onnodig ongerust gemaakt).

Desondanks wordt soms beweerd dat mammografie als screeningsonderzoek ontoereikend is en dat dit onderzoek best aangevuld wordt met een echografie.

Echografie van de hele borst vindt echter geen extra kankers, en houdt wel een aanzienlijk risico in op vals-positieve resultaten, wat leidt tot angst bij de patiënt, borstbiopten met goedaardige resultaten (het biopt was dus onnodig) en bijkomende beeldvorming. Een relatief recente studie vergeleek 3000 vrouwen die mammografie en echografie op dezelfde dag kregen met 15.176 gematchte vrouwen die alleen mammografie ondergingen. De voordelen van het toevoegen van echografie op dezelfde dag waren zeer beperkt: er werden evenveel kankers gevonden (5,4 versus 5,5 per 1000 gescreende vrouwen) en het aantal intervalkankers was ook zeer vergelijkbaar (1,5 versus 1,9 per 1000 gescreende vrouwen). De nadelen van het toevoegen van echo bleken echter veelvuldig: er waren in de groep met echo's hogere percentages vals-positieve biopsie (52 versus 22 per 1000 gescreende vrouwen).

Wel is het mogelijk dat echo als screeningstool nuttig is voor vrouwen met zeer dichte borstweefsel (= veel klierweefsel). Zij hebben namelijk een hogere kans op borstkanker, terwijl uitgerekend bij hen de mammografische gevoeligheid lager blijkt te liggen, vooral omdat sommige borstkankers tussen het dichte klierweefsel kunnen verscholen liggen. De meeste vrouwen in het Bevolkingsonderzoek Borstkanker zijn echter al in de menopauze, en hebben daardoor geen dichte borsten.

Conclusie

Echo bij screeningsonderzoek wordt uitgevoerd bij vrouwen zonder enig symptoom aan de borsten, met de bedoeling om een sluimerende borstkanker vroegtijdig te kunnen vinden. Gemiddeld komt zo'n sluimerende borstkanker bij minder dan 1% van alle gescreende vrouwen voor en wordt de meerderheid ervan gevonden dankzij een mammografie.

Voor die 1% vrouwen zou een screeningsonderzoek dat meer kankers opspoort nuttig kunnen zijn. Er is echter geen bewijs dat echografie extra kankers opspoort.

Voor de overige 99% van de vrouwen, bij wie niets aan de hand is, heeft een extra screeningsonderzoek niks te bieden, want ze hebben geen kanker. Door een echografie als screeningsonderzoek zullen meer van die vrouwen onnodig ongerust worden gemaakt.

Referenties:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30882843/>

KCE rapport 172A, 2012